

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybiniai principai atmetami.
Geo. Washington.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

KAINA 2 CENTAI
PRICE CENTS

"Tėvynė"
307 W. 30th St.

CHICAGO, ILL., PETNYČIA, RUGSEJO, (SEPTEMBER) 7, 1917 M.
Entered as Second Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI-VOL. II. No. 211

PER 40 MYLIŲ SULAUŽĖ RUSŲ FRONTĄ

Rusai bėga; vokiečių karės laivynas Rygos užlajoj

PAIMTA NELAISVĖN 7,500 RUSŲ IR 180 ARMOTŲ

VOKIEČIAI PUOLASI PRIEŠ KRONŠTADTĄ.

PETROGRADAS, rugs. 7. — Čia gauta žinia, kad didelis vokiečių karės laivynas atplaukia griauti Kronštado tvirtovę, kuri gina Petrogradą.

SUTRUŠKINTAS VISAS RYGOS FRONTAS.

Petrogradas, rugs. 7. — Čionai oficialiai paskelbta, kad pastaromis dienomis vokiečiai Rygos frontą sutruškinę per 60 verstų ilgio (apie 40 anglišių mylių). Vokiečiai praeitą antradienį energingai varėsi pirmyn nuo Uxkull į šiaurius su tikslu perkirsti geležinkelį Ryga-Venden.

Rusų armija vis dar traukiasi atgal į šiaurę. Jos dalis jau perėjo upę Melupe.

Oficialiai sakoma:

"Rygos apskrityje, šiauriniuose nuo upės Aa, rusų armija vis dar atsimeta į šiaurę. Kaikurios armijos dalys jau perėjo upę Melupe.

"Pskovo vieškelio ir upės Aa apylinkėse rusų pėstininkai atsimetė link Segevol ir Ligat, už 25 verstų pietryčiuose nuo Venden.

"Rusai, veikiantieji rytuose nuo Rygos, taip pat atsimeta atgal smarkiai spaudžiant priešininkui. Jie pasiekė liniją Klangsberg-Moretzberg-Kesiran-Friedrichstadt."

"Visu frontu seka apsišaudymai."

Čia pusoficialiai pranešta, kad Rygos užlajoj jau veikia Vokietijos karės laivynas.

Laikinas Rusijos karės ministeris Savinkov pranešė, jogei bus imtasi visotų priemonių, kad išgelbėti Rygos fronto rusų armiją nuo sunaikinimo.

Nežiūrint dalies kariuomenės, kuri be ginimosi atsimetė iš Rygos fronto, kita dalis didžiai pasižymėjo gindama Rygą. Keli pulkai, ypač latvių, tiesiog savo galvas guldė gindami pozicijas nuo vokiečių užplūdimo.

Rusų generalis štabo viršininkas, gen. Romanovskii, gen. Aleksiejev, gen. Vasilkovskii ir kiti tvirtina, kad šį rudenį Petrogradui nebūsią jokio pavojaus. Tantai nors būda ir pasiekti Petrogradą, tai, esą, ji galės apginti dabartinius garnizonas.

Ken. Aleksiejev be kitko pažymi, kad dabartiniais laikais didesnis pavojus grėšias Rumunijos frontui, negu Petrogradui. Jo nuomone, vokiečiai, apsidirbę Rygos fronte, persimes Rumunijos frontan ir tenai gali atlikti dar baisesnius daiktus.

Iš Rygos ir apylinkių visais keliais kaip vanduo plaukia pabėgėliai tiesiog ant Petrogrado. Vyriausybė parėdė pabėgėlių plaukima pasukti į rytus, nes sostinėje ir taip jau gyvuoja vargas dėl perdidelio žmonių suvažiavimo. Geležinkelių stotyse uždrausta pardavinėti bilietai į Petrogradą.

Rusų spauda labai juodais ruožais nušviečia dabartinį Rusijos stovį. Tiesiog išreiškia beviltį. Sako, rytoj esąs baisiai apsišaukęs.

VOKIEČIAMS TEKŲ DAUG NELAISVIŲ.

Berlynas, rugs. 7. — Vokiečiai oficialiai praneša, kad Rygos apylinkėse pastaromis dienomis jie paėmė nelaisvėn daugiau kaip 7,500 rusų. Be to vokiečiams tekę 180 visokio didumo armotų.

PIGIAI ATSIEJĖS RY- GOS PAĖMIMAS.

Copenhagen, rugs. 7. — Berlyno laikraščiai rašo, kad Rygos paėmimas vokiečiams pigiai atsėjęs. Tik apie 150 kareivių buvę užmušta ir sužeista. Šitie nuostoliai panešta persikeliant vokiečiams per Dauguvą.

Pirmą pontonų tiesimo skersai upę, kuri ties Uxkull turi 400 jardų pločio ir labai srauni, vokiečių artilerija kuone visai sunaikino visas rusų pozicijas anapus upės. Tarp rusų kilusi betvarkė ir jie ėmė bėgti. Vokiečiams tuomet nesunku buvo pratiesti kelis pontoninius tiltus ir, kaip bemaž, kelios vokiečių divizijos jau buvo anapus upės.

Rygos paėmimo vokiečių armijai vadovavo jaunas vokiečių generolas von Hutier, kurs šiandien priskaitytas prie vokiečių didvyrių eilės. Veikime prieš Rygą dalyvavo ir kaizerio sunus princas Eitel, 1-mos gvardijos divizijos komendantas.

DESPERATIŠKI MUŠIAI ISONZO FRONTE.

Udine, rugs. 7. — Šiauriniuose nuo Gorizia, Isonzo fronte, seka desperatiški mušiai už svarbiąsias pozicijas, kokias italai mėgina paimti nuo austrų.

Anot oficialio pranešimo, italai paėmė arti 1,000 nelaisvių tų skerdynių metu.

Italai pastebėję, kad austrai visur smarkiai ėmę atsilaukyti todėl, nes sugabonę Isonzo frontan daugiau kariuomenės iš kitų frontų.

APLANKĖ AMERIKO- NISKĄ STOVYKLĄ.

Paryžius, rugs. 7. — Prancūzijos prezidentas Poincaré su savo palydovais ir su vyriausiuoju prancūzų armijų vadu generolu Petain aplankė amerikoniškos armijos stovyklą. Svečius stovykloje sutiko amerikoniškos armijos vadas gen. Pershing.

— Nice, Prancūzija, rugs. 7. — Serbija gamina protestą popežiui, kodėl popežius kvietime taikon, neparvinęs Serbijos.

ŠIMTUS MILIJONŲ DO- LERIŲ AMERIKONAI NIEKAIS PRALEIDŽIA.

Washington, rugs. 7. — Suv. Valstijų vidujinių mokesčių departamentas paskelbė raportą už 12 mėnesių (pradėjus liepos 1 d., 1916 m., ir baigus birželio 30 d., 1917 m.). Raporte be kitko parodoma, kiek tuo laiku Suv. Valstijose suvartota degtinės, cigarų, cigarečių ir tabokos. Taip pat parodyta, kiek vyriausybės išdas iš to turėjęs pelno.

Taigi, praeitais fiskaliniais metais (nuo liepos 1 d., 1916 m., ligi birž. 30 d., 1917 m.) pagaminta visokios rūšies spiritualijų iš rugių, kviečių, kukurūzų, obuolių, slyvų, apelsinų ir kitokių vaisių 164,665,245 galionai, ty. 26 milijonais galionų daugiau už pirmbuvusius fiskaliinius (1915-16) metus. Nuo tų gėralų vyriausybė mokesčių surinko \$186,563,055.

Visokios rūšies cigarų pagaminta 9,216,901,113, ty. 90 cigarų išpuola kiekvienam šalies gyventojui. Pirmbuvusiais fiskaliniais metais vienu milijardu cigarų buvo pagaminta mažiau.

Cigaretų pagaminta 30,529,193,536. Gė pirmbuvusiais metais tik 21,087,757,078. Tantai išdirbimas padidėjo 40 nuos.

Tabakos čiulpimas ir rukymui pagaminta 445,763,206 svarai, ty. 28,500,000 viršaus kaip 1915-16 m.

Vyriausybė už cigarus, cigaretes ir visokios rūšies taboką surinko mokesčių \$103,201,592, ty. 15 milijonų dol. daugiau kaip 1915-16 m. Raporte pažymėta, kad cigarečių gaminimas ir vartojimas padidėjęs todėl, kad žymus skaitlius moterių pradėjo rukti.

Kuomet degtinės produkcija padidėjo, tai alaus mažiau parduota ir suvartota. 1914 m. buvo suvartota 66 milijonai bačkų alaus. Gė pastaraisiais metais tikrai 60,729,509 bačkos. Vyriausybei už alų teko apie 90 milijonų dolerių mokesčių.

Pasirodo, kad šios šalies gyventojai prageria ir praruko, ty. niekais praleidžia šimtus milijonų dolerių.

Iš viso įvairių mokesčių vyriausybė pernai metais surinko \$809,393,640. Tai tik taip vadinami vidujiniai mokesčiai.

SUSKALDĖ RUSŲ LENKIJĄ.

ZURICH, rugs. 7. — Austrijos sostinėje Vienoje kelias dienas vokiečiai su austrais derėjosi, kas padaryti su užimta rusų Lenkija. Pagaliaus nutarta rusų Lenkiją padalinti. Devynios dešimtadalis prijungama prie Austrijos Galicijos. Šitai naujai lenkų šaliai Austrija duoda autonomiją su seimu ir Austrijos imperatorius apsišaukia tos naujos Lenkijos karaliumi.

Viena dešimtoji dalis rusų Lenkijos tenka Vokietijai — jos strateginiams tikslams.

Taip tatau galutinai išrištas rusų Lenkijos likimo klausimas.

Lietuvos likimas dar nežinomas.

POPEŽIUS RUOSIĄS NAUJĄ NOTĄ.

Amsterdam, rugs. 7. — Popežius Benediktas XV gaminas naują raštą, kuriuo išnaujo kariaujančias šalis gyventojui. Pirmbuvusiais fiskaliniais metais vienu milijardu cigarų buvo pagaminta mažiau.

PREZIDENTAS NENORI PASIMATYTI SU TAI- KININKAIS.

Washington, rugs. 7. — Vakar čionai su prezidentu Wilsonu norėję pasimatyti Liančios Tarybos atstovai. Tačiau prezidento privatinis sekretorius taikininkams pasakė, kad prezidentas esąs užimtas svarbesniais reikalais.

WILSONO NOTA PAGEL- BESIANTI VOKIETIJAI.

Amsterdam, rugs. 7. — Vokietijos spauda labai karčiai užsipuola ant prezidento Wilsono, kam jis savo atsakyme popežiui paniekinęs vokiečių kaizerį, šale kurio stovinti ir jo neapleisianti visa vokiečių tauta.

Kai kurie laikraščiai pažymi, kad prez. Wilsono taisyklės atsakymas popežiui išesias didesnėn naudos Vokietijai. Veikia busianti paskelbta nauja karės paskola Vokietijoje. Gyventojai dar labiau paremsianti savo vyriausybę ir dabartinės karės tolesnį vedimą.

Prašneko majoras Thompson SUV. VALSTIJOS PASKELBS KARĘ AUSTRIJAI

Chicagos angliškoji spauda per kelias dienas kedeno miesto majorą Thompsoną. Išvadino jį kaizerio šalininku, šalies išdaviku ir kitokiais nepagirtiniais vardais. Pagaliaus vakar prašneko pats majoras. Jis spauzdinčiais lapeliais pranešė Chicago piliečiams, kad nuo jo išrinkimo majoru spauda visas laikas neprielankiai jį atsiėsdavo. Tačiau jis galėjęs nukentėti visokius paniekimus ir šmeižimus.

Bet pastaromis dienomis spauda su savo šmeižimais prilipo liepto galą. Tiesiog jį ėmė vadinti šalies išdaviku, vertu daugiau nieko, kaip tik įkimsimo kur kalėjiman.

Tatai majoras Thompson praneša, kad jis kelis laikraščius patraukęs teisman: Be to, pagaminsias visuomenei platų paaiškinimą, jogei esanti didžiausia melagystė, jei kas drįsta jį intarti nepatriotiskume, arba simpatizavime vokiečiams.

Dienraštis "Chicago Herald" šiandien praneša, kad majoras Thompson to dienraščio redaktorių ir leidėją traukiąs teisman. Reikalauja 250 tukstančių dol. atlyginimo už šmeižtus, garbės plėšimą.

Kratos Chicagoje atsikaratoja. Vakar federaliai agentai padarė kratas socialistų laikraščių redakcijose ir spaustuose. Kratos palietė: "Arbeiter Zeitung," "Social Demokraten" ir "Radnicka-Straža." Be to krata atlikta "The Radical Book Shop," iš kur platinama radikalė literatura.

Visur paimta daug visokios literatūros ir dokumentų.

Iš Washingtono praneša, jogei vyriausybė painformuota, kad Suv. Valstijose taikos šalininkai veikia už tautonų pinigų. Industrialistai už savo veikimą Austrijos pinigais apmokami.

Sakoma, kad vyriausybė ar tik nepaskelbs karės Austrijai ir kitoms Vokietijos šalininkėms.

Mat, Austrijos ir Bulgarijos pavaldiniai Suv. Valstijose kol kas nepriskaityti prie šalies priešininkų. Jie čia naudojami laisve. Šita pasinaudodami jie visokiais budais veikia prieš šios šalies vyriausybę ir tuo keliu remia Vokietiją.

Industrialistų ofisuose kratų pasekmės liudija, kad šita organizacija esanti parsidavusi šios šalies priešininkams.

MAISTO STOVIS NORVEGIJOJE.

Copenhagen, rugs. 7. — Laikraščiai pažymi, kad maisto stovis Norvegijoje tikrai apverktinas. Ištekliaus užtekis neilgiau kaip vienam mėnesiui. Paskui, žinoma, pakils vargas, kadangi maža viltis iš užsienių gauti pakaktinai maisto.

Laikraščiai vyriausybę skatina kuoveikiau paimti savo kontrolėn visus maisto ištekliaus, atsirandančius privatinuose sandeliuose ir kontroliuoti iš kitur įvežamą maistą.

New York, rugs. 7. — Užsienių biržoje rusų rublio vertė nustatyta 19.1 centų. Normalė rublio vertė yra apie 50 centų, tatau jo vertė dabar sumažėjusi 60 nuosimėn.

VOKIEČIAI PAGEIDAU- JA NUOLATINĖS TAIKOS.

Berlynas, rugs. 7. — Vokietijos socialistų organas "Vorwaerts" praneša, kad vokiečiai atsakyme popežiui pažymės: "Vokiečių tauta netrokšta karės grobių, tik darbuojasi už nuolatinę taiką, kuri turėtų but tarptautinių sutarčių gvarantuojama. Gi jei talkininkai nenorės taikinties, tai pagaliau persitiksins, kad Rygos puolimas nėra paskutinis vokiečių ginklo pasisėkimas."

ATMUŠĖ VOKIEČIŲ ATAKAS.

Paryžius, rugs. 7. — Prancūzai atmušė dvi naujas vokiečių atakas Aisne fronte. Kituose frontuose smarkiai veikia artilerija.

DELEGATAI LIETUVOS VYČIŲ V-jo SEIMO BUVUSIO LIEPOS 23, 24 ir 25 D., 1917 M., BROOKLYNE, N. Y.

"DRAUGAS"
Lietuvių Katalikų Dienraščio
Šiame kasdieniame laikraštyje
Prenumeratos kainos:
Chicagoje mėnesiui \$2.00
6 mėnesiams \$12.00
12 mėnesiams \$24.00
Kitose J. V. miestuose mėnesiui \$2.50
6 mėnesiams \$15.00
12 mėnesiams \$30.00
Ketvergo laida \$2.00
Perkant atskirais numeriais visur
po 2c.
Prenumerata mokama išlaime. Laik-
ras skaitosi nuo užrašymo dienos,
ne nuo Naujų Metų. Norint permai-
nyti adresą visada reikia prisiųsti ir
seną adresą. Piniginį geriausią siū-
sti "Isperkant" kasoje ar ekspres-
"Money Order" arba įdėdant pinigų
į registruotą laiška.
Redakcijai prisiųstieji raštai ir
korespondencijos negrąžinamos, jei
autorius, atsiųsdamas toki raštą, ne-
pažymi ir neįdeda krasos ženklelio
pagrąžinimui. Visokiais reikalais kreip-
iantis adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.,
1800 W. 46th Street, Chicago, Illinois
Tel. McKinley 6114.

"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
Published daily except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.,
1800 W. 46th Street, Chicago, Illinois.
Tel. McKinley 6114. Established 1908
Terms of Subscription: In Chicago
by mail or carrier per year \$6.00
Outside Chicago by mail \$4.50
Thursday edition \$2.00. At News
Stands 2c. a copy. Advertising rates
on application.
MIESTO OFISAS
(Downtown office)
328 Reaper Block
82 W. WASHINGTON ST.

**KOKS LIKIMAS LAU-
KIA RUSIJOS.**

Nėra žinoma, kokius ple-
nus rusai yra pasigaminę
ginti sostinę Petrogradą.
Taip pat nežinoma, ar jie
gins sostinę nuo vokiečių
užpuolimo, kaip nežinoma,
kaip ilgai ir kaip toli jie
bėgs palikę vokiečiams ky-
gą. Bet visuomet kad ir
geriausiais pagaminti gūni-
mosi plenai galės but nie-
kais paversti, jei rusų ka-
reiviai ir tolesniai bus ne-
paklusūs savo viršininkams
ir be didesnių pasiprieši-
nimų apleidinės savo
svarbias pozicijas.

Artimiausios dienos
mums pasakys, ar rusai nu-
sprendę vokiečiams atiduoti
Petrogradą, kaip jau yra
padarę su Ryga. Jei rusų
vyriausybė ir generalis šta-
bas turės jėgų praveisti ar-
mijose tvarką ir reikalingą
paklusnybę, tai, anot žino-
vų, Rygos puolimas dar ne-
reikia paties Petrogrado
netekimo.

Bet reikia pažymėti vie-
nas svarbus faktas, kad vo-
kiečių persikėlimas per
Dauguvą rytuose nuo Ry-
gos reikšia ne kitką, kaip
tik greitą ir Dvinsko tvirtovės
puolimą.

Jei vokiečiai yra sumanę
paimti Petrogradą, visupir-
mu jie dės visas savo pa-
stangas kuoveikiaus paimti
Dvinską. Nes iš Dvinsko
į Petrogradą eina parinkti-
nas geležinkelio tinklas. Be
to ir veikimui apylinkės
daug patogesnės, kaip gu-
lincios tarp Rygos ir Petro-
grado.

Bendrai su tuo veikimu
sausumėje vokiečiai turėtų
paimti miestą Revelį, kur
yra stipri tvirtovė ir
karės prieplauka. Revelis
stovi ties inėjimui į Suomi-
jos užlaį, už 200 mylių
šiaurūs nuo Rygos ir už
200 mylių į vakarus nuo
Petrogrado.

Negalima abejoti, kad
vokiečiai, naudodamies ru-
sų armijų betvarkę, pa-
norės dabar užduoti pasku-
tinį smugį rusams ir pa-
daryti juos ilgam laikui sa-

nepavojingais. Jei taip, tai
vokiečiams prisiėis pasinau-
doti savo gudrumu — smar-
kais, bet atsargiais, judėji-
mais apsupti rusų armijas
su jų visa mušių linija.

Kad vokiečiai ne kitaip
mano elgties, tai liudija kad
ir faktas, kad jie pertraukė
savo ofensyvą Galicijos ir
Rumunijos frontuose ir iš-
ten savo stipresniais jė-
gas perkėlė Rygos-Dvinsko
frontan.

NE KITAIP YRA IR LIETUVOJ.

Iš Londono pranešama,
kad; Serbijos gyventojų
stovis daugiau kaip apver-
tinas. Jų daugelis turės
žuti badu. Šimet Serbijoje
užderėjo javai. Vargdie-
niai gyventojai daug pra-
kaito išliejo indurbdami sa-
vo žemę ir paskui valydami
javus. Bet atėjo vokiečiai
su bulgarais ir austrais, vi-
sus suvalytus javus pasida-
lino ir išgabeno į savo šalis.
Serbams palikta tik tiek,
kad būtų galima savyje pa-
laikyti gyvybę. Reiškia
nuo jų viskas atimta ir jie
palikta bado žiaurumams.
Serbai šandie neturi nei mėsos,
nei riebumų, nei svies-
to, nei kiaušinių, nei gyvu-
lių su paukščiais, išėmus
juodos karės duonos sausą
plutą. Apiplessė juos teu-
tonai su bulgarais.

Kas gali pasakyti, kad
kiek geriau gali būti vokie-
čių užimtoį Lietuvoje? Nė-
ra jokios abejonės, kad ir
tenai mūsų brolius vokie-
čiai apiplėsia ir jiems pa-
lieka tik vienus duonžen-
lius, su kuriais kartais nei
kokios samanų ir medžio
žievių duonos negalima gau-
ti. Žodžiu tariant visa Lie-
tuva badauja ir žmonės ba-
do bekamuojami be laiko
kelianį į kapus, kad iš ten
daugiau nebesugrįžti.

Lietuva badauja! Širdį
pervertiančiu tiėdu žodžiu.
Bet Amerikos lietuviški
laisvamaniai neatkreipia
domos į tuodu žodžiu.

Visuomenės sumestas au-
kas badanjančiai Lietuvai
jie siunčia ne ten, kur tos
aukos būtina reikalingos,
bet į Petrogradą, į kur nu-
keliavo jų "didžiavyris"
Šlipas.

Laisvamaniai visai p-
gina teisinties. Presiden-
ga šalies vyriausybės už-
draudimu siųsti aukas į vo-
kiečių užimtą badaujančią
Lietuvą.

Galimas daiktas, kad vy-
riausybė nenori, idant au-
kos citų per vokiečių rau-
kas. Bet buvo galima su-
rasti kitoks kelias, jei tik
laisvamaniai būtų norėję
pildyti visuomenės norą.
Buvo lengva badaujančiai
Lietuvai aukas pasiųsti per
Šventąjį Tėvą, arba per Ispanijos
vyriausybę. Taip
siunčiamos aukos būtų pa-
tekusios tiesiog ten, kur jos
labiausiai reikalingos.

Gi šandie kas?

Net nežinome, ar Lietu-
vių Dienos aukos pasiųstos
dar ir į Petrogradą, kaip se-
niau buvo žadama.

Tuo tarpu Lietuva tegu
sau badauja. Taip nori mu-
sų laisvamaniai.

SIŪSKIT VAIKUS MOKYKLON.

Šią savaitę prasidėjo mo-
kslo metai. Visi tėvai pri-
valo savo vaikus siųsti į
mokyklas.

Suv. Valstijose vaikų, ki-
taip tariant, jaunosios kar-
tos apšvietimu rupinasi ne
šalies vyriausybė, bet kiek-
viena skyrium valstija.
Kiekviena valstija turi sa-
votiškus skirtingus priver-
stino vaikų mokymo įstaty-
mus. Yra ir tokių valsti-
jų, kur priverstinai vaikų
mokinimas negyvuoją.

Illinois valstijoje gyvuoja
priverstino vaikų mokymo
įstatymas. Tasai įstaty-
mas, praves tas liepos 1 d.,
1917 m., skamba:

"Kiekvienas asmuo, tu-
rįs savo priežiūroje koki
nors vaiką nuo 7 m. ligi 16
metų amžiaus, privalo vai-
ką siųsti į bile kokią, viešą-
ją ar parapijinę, mokyklą
visu mokslo metų laiku.

"Pasarga: Šitas įstaty-
mas tik tuomet nepritaikoma-
s, jei vaikas kitokiuo ke-
liu kasdien mokinamas su-
lyg viešųjų mokyklų siste-
mos; jei protiškas ar fiziš-
kas vaiko stovis padaro vai-
ką netinkamu mokinties;
jei del svarbių priežasčių
laikiniai paliuosuojamas mo-
kyklų perdėtinį, arba jei
sulaukęs 14 m. amžiaus turi
inties darbo, kad pagelbėti
bediniams tėvams.

2. "Už kiekvieną viršmi-
nėto įstatymo skyriaus per-
žengimą, tėvai arba vaikų
globėjai gali būti areštuojami
ir baudžiami nuo \$5 li-
gi \$20 pabaudos, gi šitos
neužmokejus, pasiunčiami
kalėjiman.

3. "Mokyklų valdininkų
skyrius prižiūri, kad visi
vaikai lankytų mokyklą, ir
kad priverstino mokymo į-
statymas būtų pildomas.
Jų pareiga suareštuoti kiek
vieną besivaliojančią kame
nors vaiką mokslo valando-
mis."

Tatai tegu bus aišku tė-
vams, kad vaikų tarp 7 ir
16 m. amžiaus mokslo metu
negalima laikyti namie, bet
siųsti mokyklon. Kitaip
galima susilaukti nesmagu-
my.

BLOGA AMUNICIJA; PRADĖTA TARDYMAI.

Washington, rugs. 5. —
Paaikšėjo, kad pasiūsta į
Prancūziją gen. Pershingo
armijai šautuvams amunici-
ja, kuri buvo dirbama
Frankfordo arsenale, yra
blogos kokybės ir anos ne-
galima naudoti. Vyriausybė
pradėjo tardymus. Intariai
mi vokiečiai agentai.

Be to vyriausybė ištirs ir
kitose įstaigose dirbamą
amuniciją ir ginklus. Rasi,
kitur užuot parako pavarto-
jama kokios nors smiltis.
Panašių sukybių dažnai
pasitaiko visur.

KINIJA SIUNČIA KA- RIUOMENĘ EUROPON.

San Francisco, Cal., rugs.
7.—Šiaurinėse Kinijos pro-
vincijose mobilizuojamas iš
parinktiniausių kareivių 24-
tas kariuomenės korpusas.
Jis busias pasiųstas Euro-
pon prieš vokiečius.

Kuodaugiausia mokslu lietuvių vaikams.

Tėvai, leiskite mažuosius į savo parapijinės mokyklas!

Jau praėjo vasara—susilaukėmė rudenėlio.

Gerai ir išmintingi tėvai, prisiartinus rudeniiui, labiausiai
susiurpinę apie savo mylimų vaikučių mokymą, apie mo-
kyklos parinkimą ir t.t.

Kaip nebogi būtų tėvai, bet jie visuomet nori turėti ge-
rus vaikus.

Kiekvienas susipratęs geros valios tėvas ir kiekviena su-
sipratusi geros valios motina visa širdžia trokšta, kad jų mur-
zotas Jonukas arba gerbeniuota Elzbutė išeitų mokslus, kad
jie būtų dori, darbštūs, visų mylini, gerbiami, laimingesni net
už juos pačius.

Ypač gi šiais laikais labai svarbu suteikti vaikams tinkamą
apšvietą. Didelis vargas dabar žmogui be mokslo. Juk mes
visi matome ir žinome, kaip sunku ir nemiela gyventi neap-
šviestam žmogui ir matome, kaip gyvena apšviesti ir užtat vi-
sokiais būdais privalome rūpintis, kad kuodaugiausiai žmo-
nių ingytų mokslą.

Viena kinų patarlė sako, kad TĖVAI YRA VAIKŲ PRIE-
SAI, JEIGU JIE GALI, BET NENORI JŲ MOKINTI.—Tai
šventa teisybė. Kiekvienas protingas ir doras žmogus privalo
astriai papeikti ir pamokinti tokius neišmanėlius tėvus, kurie
pavydi savo vaikams apšvietos, kurie trokšta, kad jų vaikai
turėtų daugiau pinigų ir garbės, negu proto.

Žinoma, mokslas yra nelengvai atsiekiamas dalykas, bet
užtat jo vaisiai saldūs. Neveltui ir mūsų mamos Lietuvoje į
pradėjusius lankyti mokyklas "studentukus" galvą glostyda-
mos sako: "MOKINKIS, VAIKELI, PAVARGK — PONU
BUSI."

Nors visų tėvų švenčiausia priedermė yra visoms išgalė-
mis rūpintis savo vaikų mokymu, bet lietuviams tėvams tuo
labiau nepridera užmiršti šio begalo svarbaus reikalo, nes
mums labai stinga mokslo, mes visai mažai turime mokyty
žmonių, o didžiai daug turime tokių, kurie nei iš "savos" mal-
dakningės nepaskaito.

Jeigu jau mums patiems nepasisėkė lankyti mokyklos ar-
ba nepasisėkė užbaigti pradėtą mokslą, tai nors pasirupinkim
savo meilėms vaikams suteikti tą laimę, mokinkime juos kiek
tik turtas išneša.

Mes, lietuviai, oi kaip toli atsilikome nuo daugelio kitų
tautų; jos pralenkė mus moksle ir beveik visame kame, o kur
gi tautų laimė, jeigu ne tikrame apšvietime.

Tamsios, neapšviestos tautos dažniausiai buna labai silp-
nos, neturtingos, mažai pasauliui žinomos, visų skriaudžiamos
ir niekinamos.

Pas tokias tautas ir ukė, ir pramonija, ir prekyba pa-
prastai visiškai menkai vedama, o visi pelningsniai užsiėmi-
mai pakliūna į apšviestųjų svetimtaučių rankas. Tamsūs
žmonės nemoka naudoties savo krašto visomis gerybėmis ir
užtat jie važiuoja į svetimas, nemėlias šalis, kad surastų gar-
desnį duonos kąsnį ir, kad lengviau pragyventų.

Juk maskoliškos "školos" netiek rupinosi lietuvių apšvie-
timu, kiek jų surusiniimu, jos netiek rupinosi geru vaikų auk-
lėjimu, kiek inkvėpimu melės prie caro ir pravoslavijos ir ne-
apykantos prie katalikystės.

Ištirkę maskolių "činovnikai," į kurių purvynus nagus
buvo pavestas Lietuvos valdymas, iš kailio nerdamies sten-
gėsi nešviesti mūsų tėvynę, bet išnaudoti ir tamsinti ją, nes
ant tamsių žmonių sprando kur kas lengviau jodinėti.

Jeigu lietuviams but niekas netrukdes šviesties ir jeigu
jie patįs visomis keturiomis būtų kibę prie mokslo, tai nereik-
kia daug abejoti, kad neužlgo iš Lietuvos butum pasidare sau
Ameriką.

Gerai apsišvietus, išėjus tinkamas mokyklas, mums nesun-
ku būtų greitai laiku keleriopai pagerinti ukę, pasistatytum mes
sau fabriką, išsiųsėme kibtum į prekybą ir tokiuo būdu netik
mums patiems iki valei visko užtektų Lietuvoje, bet ir iš sve-
timų kraštų važiuotų Lietuvon žmonės ieškoti darbo ir gar-
džios duonos.

Tai gi, MOKYKLA — REIKALINGIAUSIS LIETUVAI DALYKAS.

Nei militaristais lavinimais, nei koncertais, nei prakal-
bomis mes neisigėbėsime savo tėvynės iš skurdo, nesumažinsim
žmonių vargo, nepraturtinsim ir tinkamai neapšviestm sodie-
čių darbininkų.

Tą šventą darbą tegalės atlikti TIK mokykla, tik apšvie-
ta.

Užtat, atsižvelgiant į didelį mokslo trukumą ir jo buti-
ną reikalingumą, visų lietuvių svarbiausias tikslas privalo
buti: suteikti KUODAUGIAUSIAI MOKSLO SAVO VAI-
KAMS.

Tai praktiniausiai ir naudingiausiai mūsų veikimo obalsis
ir ji visuomet ir visur statykim PIRMOJE vietoje.

Lietuvis negali palikti Lietuvai ir žmonijai orangesnio
turto kaip dorai apšviestą šeimyną ir tokiuo brangių žmogumi,
mes privalome tik džiaugties ir gerėties.

Visų mūsų mylimas rašytojas Maironis, gerat suprasda-
mas, kad tik mokslas išvaduos lietuvių iš vargų tvano ir su-
teiks Lietuvai laimę, šitokiais žodžiais ragina mus šviesties:

Lietuvi, mokinkis,
Varguos beraminkis,
Vilties nenustok niekados!
Nes mokslas daug gali:
Jis vargstančią šalį
Išgelbės iš amžių skriaudos.

Bet pasekmingam jaunuo menės auklėjimui nemažai reikia
netik pinigų, darbo ir rupeščio, bet ir nemenko išmanymo ir
geros valios.

Neužtenka norėti mokinties, bet reikia dar žinoti kur mo-
kinties.

Kaip grybai grybams nelygūs, taip ir mokyklos mokyk-
loms nelygios.

Kaip gerų grybų negalima dėti į vieną katilą su šungry-
biais, taip pat negalima leisti vaikų į byle kokią mokyklą, nes
netikusi mokykla tik sugadins vaiką, bet ne apšvies.

— Pasakyk, jaunikaitei, kokioį mokykloį mokinišiesi, o aš
pasakysiu koks tu esi? — užklausė vienas profesorius pirmą
kartą sutikto studento, nes jis yra insitikinės, kad mokyklos
jėga labai didelė, kad nuo jos dažniausiai priguli ir žmogaus
gerumos.

Iš gero kiaušinio išsiperės geri viščiukai, iš blogo—netikė.
Gera mokykla išauklės mums šviesaus proto, tvirtos va-
lios, dorus, tikinčius, mandagius, pasišventusius visuomenės
narius.

O bloga mokykla priugdys mums tik girtuoklių, paleistu-
vių, padaužų, pirmos rūšies tinginių, kurie palaižę klaidingo
mokslo sakys, kad nėra skirtumo tarp gyvulio ir žmogaus, kad
žmogus neturi dušios, kad nėra Dievo ir t.t.

Tai gi, norint leisti vaikus į mokyklas, būtina reikia pir-
ma patirti, kuri mokykla yra gera, iš kurios plaukia tikras iš-
minties šaltinis, bet ne apibarstyti cukrumi nuodai.

Tai yra labai svarbus dalykas ir prašome gerbiamų tėvų
atkreipti į tai rimtą domą.

Juk jeigu sugadinsi žiedą, tai nebus gero vaisiaus.

Bloguose mokyklose išauklėti vaikai taps skystapročiais,
kurių mylimiausias užsiėmimas bus knisties po ištivirkimo ir
bedievybės purvynus ir iš tokių vaikų tėvams paguodos ne-
bus, bet tik vienas sielvartas. — Kas seja dagylius, tas, mat,
rožių nepjauna.

Juk kodėl mes taip daug turime šiais laikais bedievių,
laisvamanių, išgamų, pardsdavėlių, kurie nei Lietuvai neneša
naudos, nei žmonijai nesidžiaugia iš jų bjauraus veikimo?

Beabėjo, svarbiausia priežastis to labai liudno ir kenk-
smingo apsiereikimo, tai netikusi mokykla. Tie visi mūsų ne-
garbingi ponai, neturėdami savų mokyklų, ėjo į negeras sveti-
mas mokyklas, kuriose skelbė įvairius melus apie tikybą, ku-
riose nemokino lietuviškos kalbos, slopinio tautystę ir kitus
prakilnesnius jausmus. Taip auklėjami mūsų "studentukai"
labai lengvai galėjo nutolti nuo Dievo arba tautos, kas su dau-
geliu silpnusių ir atsitiko.

Čia gimę ir lankę amerikoniškas mokyklas talpo gi daž-
niausiai išsižada lietuvio vardo, gėdijasi lietuviškai kalbėti, ne
sirupina tautišku veikimu. Mylimiausias užsiėmimas gal daugu-
mos tų mūsų ištautėjusių jaunuolių, tai svaityti "bolę," dau-
žyti "pulrumio" ritulius, stovinėti ant gatvių kerčtų, užka-
binėjant praeivius ir t.t.

Nors jie išėjo iš mūsų, bet jau nebe mūsų, jie kratosi nuo
savųjų, pajukia dorą tautišką darbą, nes juos auklėjo sveti-
moje dvasioje, svetimtaučių mokykloje.

Užtat ir mūsų viešame darbe daugiausiai dalyvauja atvy-
kėliai iš "krajaus," kurie dar atsivežė iš Europos patriotizmą,
svietingumą, labdarybės ir kitus gražius jausmus.

Jie nuvarę bėginėja delei vakarų ir prakalbų surengimo,
jie ruošia įvairiems tikslams pinigų rinkliavas, jie rašo kores-
pondencijas į laikraščius, žodžiu sakant beveik jie vieni stu-
mia visą veikimą.

Bet jų sunai ir dukteris, kurie čia gimė ir čia ėjo svetim-
taučių mokyklas jau šalinasi nuo lietuvių judėjimo, nemoka jie
lietuviškai rašyti, jiems nesvarbus ir neindomus mūsų veiki-
mas, kas kita jų galvoje.

Tokių ištautėjusių kulvartų skaičius nuolat didinasi ir di-
dinasi labai greit.

Ir jeigu mes nesulaikysim to ištautėjimo, tai buklime tikri,
kad gal ir nebeužlgo Amerikos lietuviai tikrai išnyks, kaip
neužkimštas butelyj kamparas arba kaip žydo bitės.

**VIENAITINIS MUSŲ IŠGANYMAS, VIENAITINIS
MUSŲ BUDAS UŽSILAIKYTI AMERIKOJE LIETUVIAIS,
TAI UGDYTI SAVUS VAIKUS IDEALIŠKOJE, DOROJE,
LIETUVIŠKOJE MOKYKLOJE,** kuri galėtų išaukietti mums
šviesaus proto, geros valios ir tvirtų insitikinimų lietuvių pa-
triotą.

Pradiniui mokslui jād mes nemažai turime tokių išga-
ningų, gerų mokyklų — tai **PARAPIJINĖS MOKYKLOS.**

Labai reikalinga ir labai svarbu, kad tų brangių mokyklų
pridygtų keliolika kart daugiau, kiek dabar yra, bet taipogi
visi, visur ir visuomet privalome kuokarsčiausiai rūpintis,
kad tose mokyklose taip būtų vaikų tirsta, kaip bičių gera-
me avilyj.

(Pabaiga 3-me pusl.)

Kuodaugiausia mokslo lietuvių vaikams

TĖVAI LEISKITE MAŽUOSIUS Į SAVAS
PARAPIJINĖS MOKYKLAS!

(Pradžią 2-me pusl.)

Ant kiek rašančiam žinoma, beveik visos mūsų parapijinės mokyklos vedamos kuopuikliausiai kaip mokymo taip ir auklėjimo žvilgsniais.

Parapijinėse mokyklose mokinama visų tų pačių mokslų kaip ir valdiškose mokyklose (public school) ir dar prie to pridama tikybos ir lietuviškos kalbos lekcijos, kurių valdiškose mokyklose neišgundo.

Vadinas, mūsikėse mokyklose net daugiau mokinama, negu viešose valdiškose mokyklose. Jas pabaigę lietuvių vaikai lygiai su svetimtaučiais moka gražiai angliškai kalbėti, rašyti, skaityti, aritmetikos ir be to viso jie dar išmoka katekizmo, šv. Istorijos, dailiai lietuviškai rašyti, skaityti, Lietuvos istorijos ir t.t.

Suv. Valstijų valdžios atstovai, pažinę mūsų mokyklas, negali atsidžiaugti kaip gražiai jos pasižventusių vienuolių vedamos ir kaip augštai jose mokslas stovi ir užtat daugeliui mokyklų suteikia pilnas valdiškas teises, jeigu tik jos nori turėti tas teises.

Pavyzdžiui, Chicagoje keturios lietuvių parapijinės mokyklos turi valdiškas teises (Apveizdos Dievo, šv. Jurgio, šv. Kryžiaus ir Aušros Vartų parapijose).

Nemažai yra parapijinių mokyklų su valdiškomis teisėmis ir kitose Amerikos miestuose.

Baigę tokias mokyklas vaikai turi teisę be egzaminų įstoti į "high school" ir į joms panašias mokyklas. Nežadarytas kelias ir baigusiemis parapijinės mokyklas be valdiškų teisių. Jie gali stoti į visas katalikiškas kolegijas, kurių Amerikoje labai daug ir į daugelį kitų mokyklų. O darbą net lengviau gauna tie, kurie yra pabaigę parapijines mokyklas bet ne viešąsias.

Užmokėnis labai mažas mūsų mokyklose. Kas neišgali, rodos, visiškai paliuosudjamas nuo užmokėsnio, o pasiturintieji tėvai moka tik pusę dolerio nuo vaiko į mėnesį (Leidžiant tris vaikus — reikia mokėti tik už du).

Taigi, visi susipratę lietuviai privalo tik džiaugties tomis parapijinėmis mokyklomis ir siūsti ten visus savo mažuosius mokslo metų vaikus, kad jie po gera priežiūra ir geroje draugijoje galėtų užaugti pagarbos vertais žmonėmis, bet ne gatvių valkatomis.

Gerų lietuviškų mokyklų rėmimo reikalingumas, tai ne juokas, tai ne tuščias geismas, bet labai, labai svarbus dalykas, nes nuo to priguli ar bus Lietuva laiminga ir turtinga ar ji visiškai pražus, suskurs.

Užtat VISŲ DORŲ, PROTINGŲ IR GEROS VALIOS LIETUVIŲ SVENČIAUSIA PRIEDERME YRA VĖSOMIS ISGALĖMIS REMTI PARAPIJINĖS MOKYKLAS.

Tas mokyklas mes privalome remti netik delto, kad jos katalikiškos, kas ir gi labai brangu, bet ir delto, kad jos lietuviškos, kad jos geriausios, kokias turime.

Kiekvienas sąžiningas ir nuoširdus lietuvis patriotas, kad ir ne katalikas, ranką padėjęs ant širdies atvirai pasakys, kad Lietuvai kur kas naudingiau, jeigu mūsų vaikai mokinsis parapijinėse mokyklose, o ne svetimtaučių, kur jie netik neišimokins lietuvių kalbos ir istorijos, bet ir užmirš ką žinojo.

Sulyginkit lietuvių vaikąėjusį parapijinę mokyklą su "public school" auklėtinį ir tuojais aiškiai pamatysite koks didelis tarp jų skirtumas tautystės žvilgsniu.

Neatsižvelgiant į tai, vis gi atsirado tokių šiaudadušių "lietuvių veikėjų" ir redaktorių, kurie nesąžiningai pelkia tas mokyklas, nedorai agituoja prieš jas ir t.t. Tokiems blogos valios siaurakaktiams beabejones nerupi nuoširdžiai Lietuvos gerovė. Jiems Anglijos pinigai už šnipinėjimą kur kas brangesnis dalykas, negu lietuviška, patriotiška mokykla. Indomu pažymėti ir tas, kad kaip tik labiausiai šmeižia parapijines mokyklas tie mūsų "lietuviai veikėjai," ant kurių krinta juodošystės šešėlis.

Bet supratęs tų parsidavėlių juodus tikslus, neatkreipkime domos į jų nesąžiningus šmeižtus, neklausykime jų pikty kalbų bet dirbkime tikrai rimtą darbą: steigkime kuodaugiausiai katalikiškų lietuviškų mokyklų ir leiskime į jas savo Antanėlius, Juozapukus, Onytės ir t.t. Pabaigę mūsų parapijines mokyklas vaikučiai išaugs teisingi, darbūs, neištautėję, kurie bus geri sunus ir dukteris, kurie supras, kad žmogų dabina ne parėdai, ne skrybėlė, ne "paunderis," bet protingumas, meilė, gražus išauklėjimas.

Sugedusį mokykloje vaiką taip sunku užvesti paskui ant gero kelio, kaip sunku išgelbėti submarinos pažeistą laivą ir užtat nepadarykime tos didžios klaidos, leisdami vaikus į tokias mokyklas, kurias pabaigę vaikai netiks nei Dievui, nei žmonėms.

Atsiminkit, gerbiamejieji tėvai, kad nors geri žodžiai dažniausiai nei vieno cento nekaustuja, bet jie labai daug verti. Paklauskysite mūsų nuoširdaus patarimo ir paraginimo leisti savo vaikus į parapijines mokyklas, tai paskui su sąsandomis dekosite savo ištikimiausiam prieteliui "Draugui," sakydami: "Gerai Tamstos patarėte—leidžiau savo vaikelius į savas parapijines mokyklas ir dabar tik džiaugiuos iš jų, nes gražiai visko išmokinti, myli Bažnyčią, mandagūs, gerbia tėvus ir t.t."

Todel, geras lietuvi, mokink visus savo vaikus kuodaugiausiai, nesigailėk pinigų mokslui, bet LEISK VAIKUS TIK Į TOKIĄ MOKYKLĄ, KUR JIE GAUS TIKRĄ AP-

SVIETĄ, KUR JUOS ISMOKINS MYLETI DIEVĄ, BAŽNYČIĄ IR TĖVYNĘ LIETUVĄ.

Gražiai išauklėti krikščioniškoje dvasioje vaikeliai jausis laimingi, linksma bus jų namuose, meiliai juos glaus prie širdies ir tėvai, nes gerai žinos, kad tokie vaikai neapleis jų senatvėje ir bus naudingi visuomenės nariai.

Garbė tiems susipratusiems mūsų tėvams, kurie jau užrašė savo vaikus į parapijines mokyklas.

Karštai patariame vesti savo vaikučius į tas brangias mokyklas ir tiems tėvams, kurie dar laiko juos namie.

Pasirodykime, kad mes mokame netik liežuviu kalbėti, bet ir dorą darbą dirbti!

Pasirodykime, kad mes aiškiai suprantame svarbiausias savo priedermes ir išmanome, kaip ugdyti savo mylimuosius, kuriems davėme gyvybę!

Leiskime juos į savo parapijines mokyklas!

Leiskite patys ir raginkite savo kaimynus remti šias mokyklas, nes jose išauklėti vaikai bus DŽIAUGSMAS TĖVAMS, GARBĖ TAUTOS IR LAIMĖ ŽMONIJAI!

K. G.

"VYTIS,"

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS ORGANAS

PIRMUTINIS IR VIENATINIS ILLUSTRUOTAS JAUNIMO LAIKRASTIS AMERIKOJE.

Kainuoja metams \$1.50; pusmečiui 75c. Lietuvos Vyčių organizacijos nariams siunčiamas už mėnesines mokeskis.

Adresas:

"VYTIS"

1800 W. 46 St.,

Chicago, Ill.

Jei pritari jaunimo idėjoms, jo darbams — skaityk, platink ir remk tų idėjų išreiškėją — organą "VYTĮ". Jo uždaviniai yra išbudinti Amerikos lietuvių jaunimą, užinteresuoti didžiomis idėjomis ir nukreipti jo domą link tėvynės Lietuvos reikalių.

MOKSLEIVIŲ DOMAI.

Gerbiamejieji ALRKMS. kuopų raštininkai. Malonėkit tuojaus pranešti centro raštininkui savo vakacijų ir mokyklos antrašius, nes labai yra reikalinga.

Centro raštininkas,

A. C. Martinkus,

1301 S. 50th St.,

Cicero, Ill.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGA"

Žvaigždė

Savaitinis Laikraštis

išeina kas pėtnyčia

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje 2 dol.

Lietuvoje ir kitur 4 dol.

Adresas pinigams ir korespondencijoms:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond Str.,
Philadelphia, Pa.

NAUJAS LAIKRASTIS

"GARSAS"

"GARSAS" eina kas ketverias dienas 8 puslapių, 7 kol, formate.

"GARSAS" yra vienu geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katalikų laikraštis.

"GARSAS" sandarbininką gabiausiai Amerikos lietuvių rašytojai, publicistai, visuomenininkai.

"GARSAS" prenumerata metams \$1.50, pusm. — \$1.00.

"Garsas"

456 Grand Str.
Brooklyn, N. Y.

Paprašykite savo Groserninko

SCHULZE'S
BUTTER-NUT
BREAD

SCHULZE'S
CAKE

SCHULZE'S
RYE BREAD

Made Only By
SCHULZE BAKING CO.

Parduodama Pas visus Groserninkus

Jūsų pinigai turi būti padėti geroje saugioje valiutijos bankoje

SECURITY BANK

OF CHICAGO

Milwaukee avenue
Kamp. Carpenter St.

3% ant Jūsų Pinigų

Audara Penedėliais ir Subatomis
Vakaris iki 8 valandai

Skoliname pinigus ant Namų

Persiunčiame pinigus į Europą ir galima gauti Laivokartes.

Phone Canal 2118

DR. A. YUSKA

LIETUVIS GYDYTOJAS

1749 So. Halsted CHICAGO, ILL.

CORNER 18th STREET

Detroito Muzikos ir Dainų

Milėtojųs Domai!

Lietuvos Vyčių 79 Kuopos

[Šv. Jurgio Parap.] Choras

Rengia labai gražų ir turiningą Koncertą

Rugsėjo-September, 8 d., 1917 m.

Sv. Jurgio Parap. Salėje

8 val. vakare

Išanga 25c. Ypatal.

Programa dalyvaus TRIS CHORAI ir ŽYMAUSI DETROITO SOLISTAI, DAINININKAI, MUZIKAI, MONOLOGISTAI, DEKLAMATORIAI, VIETINIAI IR IS KITŲ MIESTŲ KALBĖTOJAI. Vieną žodžių sakant, bus tai koncertas labai puikus ir įspūdingas. Tikslas to vakaro bus patikrintas laike koncerto, kas irgi priduos nemažą gyvumo ir animaciją. Taigi vis Detroito muzikos ir dainų mylėtojai, yra nuoširdžiai kviečiami atsilankyti, nes tai bus DETROITE pirmas taip įspūdingas su visokiais įvairumais koncertas.

Visus nuoširdžiai kviečia

CHORAS.

MES geriname šį laikraštį savo skaitytojams.

TIE, kurie garsinasi mūsų laikrastyje, padeda mums gerinti jį del mūsų skaitytojų.

UŽTAT mes turime pirkti pas tuos, kurie garsinasi pas mus.

PADEKIME jiems gerinti jų biznį, užtat, kad jie padeda mums.

Jeigu Jums reikia ką pirkti, visuomet pirkite nuo tų, kurie garsinasi mūsų laikrastyje.

Remkime tuos, kurie mus remia.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGA"

PRANESIMAS.

Šiuo pranešime, kad "Draugo" Bendrovės šerinkinų specialis susirinkimas bus 9 dieną spalio, 1917, 2-ą valandą po pietų "Draugo" bendrovės name, 1800 W. 46th St. Minėto susirinkimo tikslas bus bendras visų "Draugo" Bendrovės šerinkinų pasikalbėjimas apie padauginimą "Draugo" Bendrovės kapitalo nuo \$25,000.00 iki \$50,000.00 ir numazinimą šerų kainos par value kiekvieno šero nuo \$25.00 ant \$10.00 už šerą.

Kun. A. Ežerskis, pirm.

J. J. Statkus, rašt,

Co. will be held at 1800 W. 46th St., on the 9th day of October 1917 at the hour of 2 o'clock p. m. for the purpose of considering the voting upon the proposition to increase the capital stock of the said Draugas Publishing Company from \$25,000.00 to \$50,000.00 and also the proposition to decrease the par value of each share of stock from \$25.00 per share to \$10.00 per share.

Dated this 31st day of August, 1917.

Rev. A. Ežerskis, pres.

J. J. Statkus, sec'y.

NOTICE.

Notice is hereby given that a special meeting of the stockholders of the Draugas Pub.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGA"

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGA"

"MOKSLEIVIS"

Amerikos Lietuvių R.-K. Moksleivių Susiv.

ORGANAS

Vienatinis mėnesinis lietuvių moksleivių laikraštis.

Jame telpa gabiausių moksleivių raštai.

Kaina metams \$1.00; pusm. met. 50 c.

Užsakyk tuoj:

Pr. Juškaitis, 20 Webster St., Montello, Mass.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti įgyti tikrą šviesą, užsakyk laikraštį

"ŠVIESA"

kurį skaitydamas pats apsišviesi ir kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" daugiausiai rupinasi išganingos blaivybės reikalais.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",

46 Congress Ave.,

Waterbury, Conn.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštis

"DARBININKA"

EINA UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

"DARBININKA" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje metams	\$3 00
Vieną kartą savaitėje	\$1 50
Bostono apilinkeje	\$4 00
Užrubežyje	\$4 25
Vienas numeris	3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

"TIKYBA ir DORA"

Laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje, eina du kartų mėnesį

Bežo apie tikėjimo dalykus, paduoda žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymus į visokius užklaimus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS: \$1.00; vieno numerio -- 5c. Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas:

"TIKYBA IR DORA"

1631 W. North Ave.

Chicago, Ill

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1c. krasos ženklelį.

CHICAGOS ZINIOS

Penktadienis, 7 rugsėjo. Sv. Reginos, mergelės.

Šeštadienis, 8 rugsėjo. Užgimimas Sv. Marijos Patnos.

"KA LABIAU REIKIA REMTI: PARAPIJINES MOKYKLAS AR SALIUNUS?"

Jau ir Chicagoje prasidėjo mokslo parapijinės lietuviškos mokyklos, į kurias susirinkę lietuviai jau suvedė nemažą būrį gražių vaikučių.

Labai būtų miela, kad chiegiečiai pasirodytų pirmaisiais tarp musikių Amerikoje savo mokyklų rėmimu.

Taigi, tie tėvai, kurie dar laikote savo mažuosius namie dėti savo naudos kuogreičiausiai veskite juos į mūsų brangias parapijines mokyklas.

Susipraskim gerbiameji, didžiausia bus mums gėda, jeigu 400 chiegos lietuvių saliumų bus pilnutėliai, o 9 lietuviškos pradinės mokyklos bus apytuščios.

Jeigu mūsų miesto lietuviai į metus nesigaiči pragerti apie pustrėčio milijono dolerių, tai nejaugi mes galėsime išleisti pusę dolerio į mėnesį vaiko mokiniui.

Atkreipiamė skaitytojų chiegiečių dėmą į straipsnį "Kuodangiausiai mokslo lietuvių vaikams," kuris telpa šime numeryje. Prasome jį perskaityti iki galo ir rimtai pagalvoti ar geriau saliumai remti ar parapijinės mokyklos.

NUO BRIDGEPORTO.

Utaminke, rugsėjo 4 d., 8 val. ryte, iškilmingomis mišiomis prasidėjo Sv. Jurgio parap. mokykloje mokslo metai. Gerb. kun. Ig. Albavičius atlaikė iškilmingas mišias. Po mišių gerb. kun. H. J. Vaičiūnas pasakė gražų, tam pritaiktą pamokslą. Po bažnytinio pamokslų ir trumpos rekreacijos vaikučiai cėlėmis suėjo ruimingon mokyklon. Seris, mokytojos turėjo gerai paprakuoti pakol sutvarkė paskirstydamos šimtus vaikų į tinkamus skyrius. Iš pirmos dienos vaikų užsiregistravo daugiau, kaip šeši šimtai. Mokinių skaičius vis dar dauginasi. Tikimasi, kad sekančiose dienose dar daug užsiregistruos.

Supras žmonės, kad reikia leisti vaikučius į parapijines mokyklas. Parapijinėse mokyklose mokslas ne žemesnis, kaip viešose mokyklose. Sv. Jurgio parapijinė mokykla yra įrengta mokykla. Užbaigę šią mokyklą vaikai gaus diplomus ir gali be kvotimų įstoti vidurines mokyklas.

kyklosna. k. t. "High Schools," kolegijas, akademijas ir tt. Bet ar galima sulyginti vaiką išauklėtą viešose mokyklose su išauklėtu parapijinėse mokyklose. Ne. Parapijinėse mokyklose mokina tą patį, kas yra mokinama viešose mokyklose, taip gi parapijinėse mokyklose mokina ir tą, ko viešose mokyklose nemokina, k. t. tikėjimo, doros, lietuviškos kalbos ir tautiško susipratimo. Vaikas užbaigęs parapijinę mokyklą yra susipratus tikėjimo ir apsaugotas nuo ištautėjimo bangų. Bet kaip gi vaikelis išsineša užbaigęs viešąją mokyklą? Dažniausia netenka doros, užmiršta tėvų kalbą; žodžiu sakant užmiršta Dievą ir tautą.

Delfo, lietuviai tėvai, jeigu norite, kad vaikeliai būtų gerai ir doriškai išauklėti; jeigu norite džiaugtis savo vaikų gerove; jeigu norite, kad užaugę vaikai būtų laimingi sau ir nadingi žmonijos piliečiai, — tai leiskite savo vaikelius į parapijines mokyklas.

Mokiny.

MOKSLEIVIŲ SUSIRINKIMAS.

ALRK. Chicago apie linkės susirinkimas bus rugsėjo 9, 1917 m., 4 val. popietę, North Sidėje Sv. Mykolo Arkaniolo parapijos svetainėje (1644 Wabansia Ave.).

Moksleiviai, r moksleivės, Seime malonė dte atsilaukyti, nes išgirsitė iš draugų ką Moksleivių Seime nutarė.

V. Damašas.

Nusipirk 8% gvarantuotas Bonds gau namu su pirmu mortgage ant geriausia istaisyti ukiu rasykite: Illinois Securities Co., 526 Westminster Bldg. Telefonas 7851.

PAJIESKOJIMAI

Paleiskau savo sesers Juozos Pindinaitės, Kauno gub. Raseiniu pav. Kaltinenu valsties. Pirmiausias gyvenimo apie penkis metus Chicago, Ill. AS noriu matyti geriausia arba kas kitas praneškite jai. AS esu labai sunkiame kaime uždarytas esmiu nekaltas, mane pripažista už kaltą, o dabar prašau visu lietuvių pagalbą, AS noriu gauti žmogų kad už mane persiųktu prie sudi, neturiu žmogaus.

Prašau labai pakarnai paduoti tą viską į lietuviška gazietą tuojau. Ar pats ar kitas.

PETRAS PUNDINAS, c. Jacob M. Herrmann KENOSHA, WIS.

Paleiskau vargonininko, kuris karta butu ir priežiuroja Bažnyčios, Mel-džio kreipis:

KUN. P. VANAGAS, 425 Lafayette St., Utica, N. Y.

Paleiskau savo vyro Jurgio Virpaciūsko apie 35 metų senumo 6 pėdu augšcio, sveria apie 200 svaru, turi tam-tus plaukus, rudus akys. Kokis menau atgalios patiko mane su 5 vaikais, mažiasias vieno mėnesio. Jis su savimi išsivežė dvi mergaites viena 8 metų kita 4 metų, esu di-džiausiamė varge, kas apie ji žinoje malonėkite pranešti sekančiu adresu: MARLONA VIRPACIŪSKIENI 11316 S. Throop St., Chicago, Ill.

REIKALINGA.

Parlavėjas. — AS ieškau gero Lietuvio kuris dirbtų mano office. — darbas neapribuotas — pamatykite mane:

E. W. ST. CHARLES, 1306 North American Bldg.

Reikalinga mergina ar moteris prie namu darbo, mažų šeimynų. Geras užmokesis. Atsiųskite pas:

P. K. BRUCZAS, 3323 So. Halsted.

Tel. Drover 9687.

Reikalingas vyras kuris norėtų dirbti šešias valandas į diena gali par-aryti gerus pinigus atsiųskite: 23 Continental & Commercial Bank Building.

Subatė: nuo 1 iki 6 val. vakare.

EXTRA.

Jauna pora priversta paaukauti savo puikius, beveik naujus rakandus už retai pigią kainą, \$160.00 sektyčios setas, tikros skuroa už \$25. Vėliausios mados valgomos ir miegamojo kambario rakandus, 2 puikiu divonu, davenport, taipgi \$525 pianu su 25 m. gvarancija už \$115 ir \$225 Videlio su brangiais rekordais už \$60.00. Šis yra retas pigumas ir jums apsimokės patirti nežinint kur jus gyvenat. Viskas variota vos 9 savaites. Paredioda taipgi po vie-na. Atsiųskite tuojau. Gyvenimo vieta: 1922 So. Kedzie Ave., arti 22-ros gtv., Chicago, Ill.

IŠSKALBK SAVO DRABUŽIUS Į 10 IR 20 MINUTŲ

Pamėginkite pakelti N. R. G. (energy) Skalbinimo pyletės, kurių sampei galima gauti pas savo groserininką dykai, juosek dvi pyletės į katilą pavirink 10 ar 20 minutų pas-kui išsuk ir matysite kad drabužiai bus taip balti kaip gali būti. Papras-tyk savo groserininko, gausitė sampei-ti dykai. Farquhar Moon Mfg. Co., Room 1107 — 140 W. Van Buren St., Chicago. Šis vaizbaženklis yra Jusų apsauga.

Didelis Rudens Vakaras

RENGIA

Lietuvos Vyčių 24 Kuopa

Nedėlioje, 24 d. Rugsėjo-September 1917

M. MELDAŽIO SVET. 23 pl. netoli Oakley av.

Pradžia 7ta valanda vakare

Scenoje statoma "Pono Felixo Atsilankimas," puik-j juokinga komėdija, apart to, bus deklamacijos ir dai-nos. Dainuos garsi jauna ir gabi solistė p-lė C. Filipa-vičiūtė, Sv. Kazimiero Vienolyno anklėtine.

Tikiety kainos 25, 35, ir 50c, ypatai.

Po programui šokiai ir lietuviškos žaislės. Kas at-silankis nesigaites, bus pilnai užganėdintas.

Visus nuoširdžiai kviečia.

RENGEJAI.

MILŽINIŠKOS

PRAKALBOS!

RENGIA

LIETUVOS VYČIŲ 13ta KUOPA

Rugsėjo 9 d. 1917 m.

Šv. Kryžiaus Parap. Svet.

46tos ir Wood Gatvės

Pradžia 7.30 valanda vakare

Prakalbos bus labai įdomios, nes garsus kalbėtojai yra už-kviesti kalbėti užtat ir susirinkusieji turės progą ką nors naujo iš-girsti. Programas rengiamas su įvairiais pomarginiiais. ... Kas tik gyvas! Visi apt prakalbu.

ĮŽANGA tikrai 10 c. ypatai. Visus kviečia KOMITETAS.

Jūsų Groserininkas Jums Pristatys.

Jus gerėjotės juomi restoranuose ir ki-tose vietose — dabar beabejonės Jus no-rite, kad jūsų šeimyna ir svečiai tu-rėtų tą progą.

Jeigu nori palinksminti savo draugus, tai turėk BEVO ant stalo ir pamatysi, kaip visi nusidžiaugus. Tuojaus prasi-dės kalbos ir kitipasilinksmimai.

BEVO yra geriausias penas kiekvienam — bealkoholinis gėrimas ir visuomet geras kiekvienam gėrli.

BEVO turi būti šaltas.

BEVO yra gėrimas tinkantis visiems me-tams.

Gaukite BEVO, restoranuose, groserinėse, krautuvėse, valstinyčiose, piknikuose, buse-ball vietose, ice-cream parlors ir kitose vietose, kur tik blaivus gėrimai yra par-duodami.

BEVO yra parduodamas tikrai buteliuose — ir yra sutaissomas per.

ANHEUSER-BUSCH ST. LOUIS.

Išėjo iš Spaudos

"APMĄSTYMAI VISIEMS METAMS IR ŠVENTĖMS"

Dvi stambi knygt, po 500 puslapių.

Drutai audekui apdarytos \$3.00

Popieros viršelėlis \$2.50

DVASIŠKOJO GYVENIMO VADOVELIS.

Audekui apdarytas \$1.00

Popieros viršelėlis \$0.75

Galima jas gauti "Draugo" spaustuvej, 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

ir pas Kun. A. Staniukyną, 2634 West. 67th St., Chicago, Ill.

TAI MUSŲ DARBAS

Spausdiname Plakatus, Tikietus perstatymams, Baliaus, Piknikams ir tt.; Programus, Kon-stitucijas ir kitus spau-sdinimo darbus. Dar-bus atliekame gražiai, greitai ir pigiai. Musų spaustuve pripildyta nau-jausiomis mašinomis ir nau-jausio stiliaus raidėmis.

Pavedus mums savo bile kokį spaudos darbą nesigailėsit

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

AUKSUOTI ROŽANČIAI

No. 1437. Karoliai įvairių spal-vų. Reikavimant pamėginkite ko-kios spalvos pagėdaujate. Len-cingelis ir kryželis stori anks-uoti kaina su pristatymu 75c. No. 1438. Balto Almenolio ka-roliai. Stori anksuotas len-cingelis ir kryželis. Garantuoti ant 5 metų. Kaina su prisun-timu tik \$1.25

No. 1439. Galima gauti įvairių spalvų karoliais. Kryželiai "Ro-man Gold". Garantuoti ant 5 metų. Kiekvienas atskirai įdė-tas gražioje dėžutėje. Pūkuia-usi dovana delei giminių. Su prisuntimu \$2.00

Užsiskant pamėginkite numerį ir kokios spalvos norite. Pinigus galite siųsti išperkanti Money Order, registruotame laiske, arba viencentiniiais krasos ženkliais. Adresuokite: DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

Vyriškų Drapanų Bargonas

Nauji, neatimti, daryti ant ušakymo slatal ir overkotal, vertės nuo \$10 iki \$18, dabar parduoda po \$18 ir 25 dol.

Nauji, daryti gatavimi nuo \$16 iki \$18 slatal ir overkotal, nuo \$7.50 iki 18 dolerių.

Pilnas pasirinkimas kailia pamuštu overkotu.

Visai mažai varioti slatal ir overkotal vertės nuo \$25 iki \$35, dabar \$5 ir augščiau. Kel-nės nuo \$1.50 iki \$4.50. Vau-ku slatal nuo \$2.00 iki \$7.50. Valizos ir Kuperal.

Atdara kasdiens, nedėliomis ir vakarais.

S. GORDON, 1415 S. Halsted st., Chicago.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Nauja knyga išsimoki-mimas notu ant visokių instrumentu, lietuviškoj kalboj 8 lekcijos be mokytojo. \$150, par-duoda už \$1. Lietuviš-kių knyga del piano \$1, del Beno 10 knygu \$4. Pigiai turiu vargonu ant pardavimo. Adresuokit:

G. A. BARONAS, Kennedy Township, McKees Rocks, Pa. Res. 216 Hickory st.,

MOKYKIS KIRPIMO IR DESIGNING VYRIŠKŲ IR ŽENIŠKŲ APRĖDALŲ

Mūsų sistema ir ypatiskas mokini-mas padarys jus žinovu į trumpą lai-ką.

Mes turime didžiausius ir geriaus-ius kirpimo-designing ir siuvimo skyri-us, kur mes suteiksime praktišką patyrimą kuomet jus mokysitės.

Elektra varomos mašinos mūsų siuvimo skyriuose.

Jūs esate užkviēdami aplankyti ir pamatyti mūsų mokyklą bile laiku—dieną ir vakarais ir gauti speciali-kai pigią kainą.

Patrenos daromos pagal Jūsų mie-rą—bile stailės arba dydžio, iš bile mady knygos.

MASTER DESIGNING SCHOOL J. E. Asnicka, Perduktinis

118 N. La Salle gatvė, Kambarys 416-417, prieš City Hall

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Miesto Office: Room 324 19 So. LaSalle St., Chicago, Ill.

Tel. Randolph 5344

Gyvenimo vieta 2355 So. Halsted Street

Tel. Drover 5386

DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Kituose miestuose

Kainuoja tikrai

\$4.50

METAMS

CHICAGOJE

\$6.00

Telefonas McKinley 5704

Dr. A. K. RUTKAUSKAS

Gydo visokias Ligas

3467 So. Western Blvd. kambaris W. 36 gatvės

Dr. POVLAS ŽILVITIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas,

3203 S. Halsted St., Chicago

Tel. Drover 7179

Dr. C. Z. VEZELIS

LIETUVIS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.

Nedėliomis pagal sutarimą.

4712 So. Ashland Ave.

arti 47-tos gatvės

JOSEPH C. WOLON

LIETUVIS ADVOKATAS

Kamb. 324 National Life Bldg.

39 So. LaSalle St.

Vakarais 1566 Milwaukee Ave.

Central 6396

Residence Humboldt 97

CHICAGO, IL.

THE JOHN MARSHAL

Law Pan. Ser. Pėt. Vakarais

Uždėta 1899

School Teisių Kursai

Augstesnes Mok. Kursai

KURSAI MILITARISKOSE TEISESE

Rudeninis Terminas prasidės Ser. 12.

Norint Kataigoto ir kitų žinių.

"Studia apie Teises". Atvažiukite ar ba parakvite Edward T. Lee, Dean Room 209 35 N. Dearborn St., Chicago.

Telefonas Central 4669 Offisas atida-ras dienomis ir vakarais.

NUSIPRK MOSTIES

.Tai BUSI GRAŽUS! Ją išdir-ba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepik veidą mosčia per ke-is vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėmus raudonus, juodus ar-ba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėn-tės 50c, ir \$1.00. Pinigus galit siųsti ir stanpomis.

J. RIMKUS,

P. O. Box 36, Holbrook, Mass.

AKYS EGZAMINUOJAMAS

Kas turite silpnas akis ir trum-pą žiūrėjimą arba galva skauda nelaukite ilgai, bet atitiktite pas mane. AS jums dnosiu rods ir pritrinkstu akinis, UZ savo darbą gvarantuojau arba pinigais sugr-žinsiu.

PETER. A. MILLER

2128 West 22-ra gatvė

Dr. S. Biežis

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Offisas 2359 S. Leavitt St.

Valandos 4-6 ir 7-9

Tel. Canal 3877.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGA"

GARBI BARTOS KAVA. 19c

Visur parduodama po 28c ir po 30c

SVIESTAS 45c

RYZIAI 8c

COCOA 14c

Pulku Stalavas Sviestas 42c

WEST SIDE 1874 Milwaukee av. 1886 Erie Island av. 2064 Milwaukee av. 1964 Milwaukee av. 1864 W Madison st. 2880 W Madison st.

EAST SIDE 1844 W Chicago av. 1886 Erie Island av. 2064 Milwaukee av. 1964 Milwaukee av. 1864 W Madison st. 2880 W Madison st.

SOUTH SIDE 3106 W. 2nd st. 3302 Westworth av. 3427 S. Halsted st. 4729 S. Ashland av.

ORTH SIDE 406 W. Division st. 720 W. North av. 2640 Lincoln av. 3244 Lincoln av. 3418 N. Clark St.

PIRMU NEGU PIRKSI GAUK MUSU KAINAS

Ant Dury, Lentų Ramų ir Steginto Popieros

CARR BROS. WRECKING CO.

3003-3039 S. HALSTED ST., CHICAGO